

KKM Hesabına Dönecek Şirketlere Yeni Fırsatlar

Vergi Bülteni

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

KONSEY
VERGİ - DENETİM - DANIŞMANLIK

Önsöz

Pandemiden sonra artık günlük rutinim oldu sayılır. Yatmadan önce resmî gazetenin yayımını bekliyor, sıra dışı bir düzenleme var mı diye göz gezdiriyorum. Sabah kalkınca da ilk iş olarak ülkenin sanırım tek ciddi ekonomi gazetesinin haber portalına tıklıyor, güncel ekonomi ve finans haberlerini inceliyorum.

Geçen hafta dikkatimi en çok çeken haberlerden birisi de, “**KKM Teminatlı Ticari Kredi Dönemi**” başlıklı bir haber oldu. Habere göre, bankalar şirketlerin döviz mevduatını KKM’ye çevirme yarışına hız vermiş. Şirketlerin döviz mevduatını KKM’ye çevirmesi durumunda, bunu teminat kabul eden bankalar, yüzde 14-18 arasında faizle ticari kredi vermeye başlamış.

Diyeceksiniz ki, eee ne var bunda? Şirketin bankada döviz tevdiat hesabında yabancı parası varsa, neden teminat kabul edilmesin? Tabii ki kabul edilsin, diye düşüneceksiniz.

Olay o kadar basit değil. Daha önce verilen kredilerde teminat sayılmayan kur korumalı mevduatın, artık teminat sayılmaya başlanması, halen dövizde olan şirketler açısından, kurumlar vergisi matrahlarının daha fazla aşındırılmasına ve bir vergi planlama aracı olarak kullanılmasına yol açması muhtemeldir.

Bildiğiniz üzere, şirketler tarafından bankalardan çekilen kredilerin faizleri gider yazılıyor. Ancak, şirketlerin banka hesaplarında bulunan döviz tevdiat hesaplarındaki döviz bozularak, kur korumalı mevduat hesabına dönmeleri durumunda, dövizin hangi tarihten bu yana bilançoda bulunduğuna göre değişen, elde edilen çeşitli kazanç unsurlarına uygulanan kurumlar vergisi istisnaları var.

Şimdi olayı biraz daha yakından analiz ederek, bu yeni uygulamanın şirketlere ne tür fırsatlar sağladığını, buna karşın kurumlar vergisi matrahının ne ölçüde aşındırıldığını saptamaya çalışalım.

31.12.2021 Tarihli Bilançosunda Döviz Bulunan ve Henüz KKM Hesabına Dönmemiş Olan Şirketlerin Durumu

Kurumlar Vergisi Kanunu’nun geçici 14. maddesinin 2 numaralı fıkrası aşağıdaki gibidir:

“... kurumların 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 2022 yılı sonuna kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda oluşan kur farkı kazançlarının, geçici vergi dönemi sonu değerlemesiyle Türk lirasına çevrildiği tarih arasına isabet eden kısmı ile dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır.”

Sizleri çok fazla mevzuata boğmak istemiyorum, özetlemek gerekirse durum şöyle. Şirketlerin 31.12.2021 tarihli bilançolarında bulunan döviz cinsinden hesapların, 2022 yılı sonuna kadar bozduzularak kur korumalı mevduat hesabına dönmeleri halinde; geçici vergi döneminin sonundan hesaba dönüştürme tarihine kadar ortaya çıkan kur farkları, tahakkuk ettirilecek faiz ve kar payları, TCMB veya Hazine'den yapılacak diğer destekleme ödemeleri kurumlar vergisinden istisna tutulmuştur.

Şimdi gelelim olayın püf noktasına. Bu durumdaki şirketlerin bankalarda bulunan döviz hesaplarından kur korumalı mevduata dönmeleri halinde sağladığı tüm kazançlar kurumlar vergisine tabi tutulmuyorken, bu hesapların teminat olarak kabul edilerek, kullanılacak kredilerin faizlerinin ise kurum kazancından düşülecek olması, şirketlerin kurumlar vergisi matrahlarını aşındıracağı ortadadır.

Arzu ederseniz bir örnek üzerinden ilerleyelim daha rahat anlaşılır. Şirketin 31.12.2021 tarihli bilançosunda, döviz tevdiat hesabında 1 milyon ABD Doları olup, dönem sonu için belirlenmiş 12,9775 kurla değerlendirilerek, 12.977.500.- TL olarak görünmektedir. Söz konusu döviz tutarı günümüze değin hesapta tutulmuş ve daha önce kur korumalı mevduata dönüştürülmemiştir. Söz konusu hesapta duran döviz 30 Haziran 2022 tarihi itibarıyla Merkez Bankası Döviz Alış Kuruyula 16.669.000.- TL olarak değerlendirilerek, yılın 2. çeyreğine isabet eden kur farkı gelirleri, 2002/2. dönem geçici vergi beyanına dahil edilmiştir.

Şirket, 30 Eylül 2022 tarihinde döviz mevduat hesabındaki 1 milyon ABD Dolarını 19,99 TL'den bozduzularak, 3 ay vadeli %16 faizli KKM hesabına geçmiştir. Hesabın dönüşümü nedeniyle ortaya çıkan 3.321.000.- TL tutarındaki kur farkı kazancı, geçici vergiden ve kurumlar vergisinden istisnadır.

Şirketin aynı tarihte bankanın sağladığı olanak üzerine, bankada dönüştürülmüş KKM hesabı teminat gösterilerek, 3 ay vadeli %15 faizli 19.990.000.- TL tutarında kredi kullanılmıştır.

KKM hesabının vade sonunda, 1 ABD Dolarının kuru 22.- TL olduğunu varsayalım. Bu durumda, vade sonunda 799.600.- TL faiz hesaplanacak olup, ancak faiz getirisi ana parada ortaya çıkan kur kaybını karşılamadığı için şirkete ayrıca 1.210.400.- TL destek ödemesinde bulunulacaktır. Dolayısıyla, şirketin vade sonunda elde edeceği faiz ve destek tutarının toplamı olan 2.010.000.- TL geçici vergi ve kurumlar vergisine tabi tutulmayacaktır.

Diğer taraftan, vadesi gelen kredi ödemesine ilişkin olarak şirketin 749.625.- TL tutarındaki kredi faizini kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınacaktır.

Şimdi gelelim işin kazancını kaybını hesaplamaya. Şirket hiçbir hareket yapmasaydı ve hesabında tuttuğu 1 milyon ABD Dolarının vade sonunda karşılığı 22.000.000.- TL tutarına ulaşmış olacaktı. Realize edilmediği halde, 5.331.000.- TL tutarındaki kur farkı geçici vergi ve kurumlar vergisine tabi tutulacaktı.

Oysa, şirket döviz tevdiat hesabında yer alan dövizlerden KKM hesabına dönmekle birlikte; 3.321.000.- TL tutarındaki realize ettiği kur farkı kazancı ile vade sonunda elde ettiği 2.010.000.- TL tutarında faiz ve destek ödemesinin toplamı olan 5.331.000.- TL'lik kazancı geçici ve kurumlar vergisinden istisna tutulacak, diğer taraftan kullandığı krediye ilişkin olarak tahakkuk eden 749.625.- TL tutarındaki kredi faizini ise şirketin diğer faaliyetlerinden elde ettiği kurum kazancından indirim konusu yapabilecektir.

31.03.2022 veya 30.06.2022 Tarihli Bilançosunda Döviz Bulunan ve Henüz KKM Hesabına Dönmemiş Olan Şirketlerin Durumu

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun geçici 14. maddesinin 4 numaralı fıkrası aşağıdaki gibidir:

“(4) (Ek:26/5/2022-7407/12 md.) (1) Kurumların 31/3/2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını 2022 yılı sonuna kadar Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk lirası varlığı en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda söz konusu hesapların dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dâhil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden müstesnadır. Cumhurbaşkanı istisnayı 30/6/2022 ve/veya 30/9/2022 tarihli bilançolarda yer alan yabancı paralar itibarıyla da uygulamaya yetkilidir.”

Cumhurbaşkanı kendisine tanınan yetkiyi kullanmış olup, şirketler 30.6.2022 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar itibarıyla da yukarıda yer alan yasa hükmünden yararlanabilecektir.

Şirketlerin 31.12.2021 tarihli bilançolarda yer almayan, ancak 31.3.2022 veya 30.6.2022 tarihlerinde banka hesaplarında mevcut olan dövizlerini, 2022 sonuna kadar kur korumalı mevduat hesabına dönüştürenler; tahakkuk ettirilecek faiz ve kar payları, TCMB veya Hazine'den yapılacak diğer destekleme ödemeleri kurumlar vergisinden istisna tutulmuş olup, dönüşüm tarihindeki varsa kur farkları kurumlar vergisine tabi tutulacaktır.

Konuya ilişkin olarak bir örnek üzerinden ilerleyelim. Şirketin 30 Haziran 2022 tarihli bilançosunda, döviz tevdiat hesabında 1 milyon ABD Doları olduğunu kabul edelim. Söz konusu hesap 1 Haziran 2022 tarihinde açılmış olup, hesabın açıldığı tarihte bankadan yapılan alımlarla hesapta yer alan döviz tutarının 16.500.000.- TL değerle yasal kayıtlara alınmıştır. Söz konusu hesapta duran döviz, 30 Haziran 2022 tarihi itibarıyla Merkez Bankası Döviz Alış Kuruyla 16.669.000.- TL olarak değerlendirilerek, yılın 2. çeyreğine isabet eden kur farkı gelirleri, 2002/2. dönem geçici vergi beyanına dahil edilmiştir.

Şirket, 18 Ağustos 2022 sabahı döviz mevduat hesabındaki 1 milyon ABD Dolarını 18,- TL'den bozdurup, 3 ay vadeli %17 faizli KKM hesabına geçmiştir. Hesabın dönüşümü nedeniyle ortaya çıkan 1.331.000.- TL tutarındaki kur farkı, şirketin 2022/3. geçici vergi ve kurumlar vergisi kazancına eklenecektir.

Şirketin aynı tarihte, bankadaki dönüştürülmüş KKM hesabını teminat gösterilerek, 3 ay vadeli %18 faizli 18.000.000.- TL tutarında kredi kullanılmıştır.

KKM hesabının vade sonunda, 1 ABD Dolarının kuru 19,50 TL olduğunu varsayalım. Bu durumda, vade sonunda 765.000.- TL faiz hesaplanacak olup, ancak faiz getirisi kur kaybını karşılamadığı için şirkete ayrıca 735.000.- TL destek ödemesinde bulunulacaktır. Dolayısıyla, şirketin vade sonunda elde edeceği faiz ve destek tutarının toplamı olan 1.500.000.- TL geçici vergi ve kurumlar vergisine tabi tutulmayacaktır.

Diğer taraftan, vadesi gelen kredi ödemesine ilişkin olarak şirketin 810.000.- TL tutarındaki kredi faizini kurum kazancının tespitinde gider olarak yazabilecektir.

Şirketin yaptığı bu işlemlerden dolayı elde ettiği kazancı hesaplamaya çalışalım. Şirket hiçbir hareket yapmasaydı ve 16.500.000.- TL maliyetle hesabında tuttuğu 1 milyon ABD Dolarının vade sonunda karşılığı 19.500.000.- TL tutarına ulaşmış olacaktı. Realize edilmediği halde, 3 milyon TL tutarındaki kur farkının tamamı, geçici vergiye ve dönem sonu itibarıyla ise kurumlar vergisine tabi tutulacaktı.

Oysa, şirket döviz tevdiat hesabında yer alan dövizleri KKM hesabına dönmekle birlikte, 3 milyon tutarındaki kazancını realize etmekte, elde ettiği bu kazancın 1,5 milyon lirası kurumlar vergisinden istisna tutulmakta, geriye kalan 1,5 milyon liralık kur farkı kazancından ise 810 bin liralık kredi faiz tutarı düşüldüğünde, vergiye tabi tutulacak kurum kazancı olarak geriye sadece 690.000.- lira kalmaktadır.

Konuya ilişkin soru ve sorunlarınızla ilgili olarak iletişim kurabilirsiniz.